

MAGYAR NEMZETI BANK

**NEGYEDÉVES
JELENTÉS**

2007. október 15.

**Beszámoló az MNB 2007
harmadik negyedévi tevékenységéről**

Kiadja: Magyar Nemzeti Bank
Felelős kiadó: Iglódi-Csató Judit
1850 Budapest, Szabadság tér 8–9.

www.mnb.hu

Tartalom

1. Monetáris politika	4
1.1. A monetáris politikai eszköztárhoz kapcsolódó változások	4
2. A pénzügyi közvetítő rendszer stabilitása	6
3. Devizatartalékok	8
4. Készpénztevékenység	9
5. Fizetési rendszerek	11
5.1. A VIBER teljesítménye a harmadik negyedévben	11
6. Az MNB statisztikai tevékenysége	13

1. Monetáris politika

2007 harmadik negyedévében a Monetáris Tanács egy alkalommal döntött az alapkamat megváltoztatása mellett. A 2007. szeptember 24-i ülésén 25 bázisponttal 7,5 százalékra csökkentette a jegybanki alapkamatlábát. A Monetáris Tanács közleményében kifejtette, hogy az elkövetkező két évben az infláció fokozatos mérséklődésére és a gazdasági növekedés potenciális szintjétől való elmaradására számít. Ennek megfelelően, amennyiben az élelmiszer- és energiaárak jelentős emelkedése nem jár tovagyűrűző hatásokkal, 2009-ben elérhető az inflációs cél. Továbbá szeptemberben érezhetően mérséklődtek a nemzetközi pénzügyi környezet turbulenciáinak a hazai befektetések kockázati megítélésére vonatkozó korábbi kedvezőtlen hatásai.

Az MNB 2007. augusztus 27-én tette közzé a „Jelentés az infláció alakulásáról” című kiadványának időközi felülvizsgálatát. Az augusztusi jelentés legfontosabb üzenete, hogy az alapfeltevések teljesülése esetén az infláció mérséklődése a májusi előrejelzésben szereplőnél jóval lassabb lesz, míg 2009-re az infláció valamivel a középtávú cél alá csökken. Bár az alapvető makrogazdasági folyamatok (negatív kibocsátási rés, illetve a feltételezett béralkalmazkodás) továbbra is a defláció irányába mutatnak, az infláció pályáját az élelmiszerárak és az olajárak elmúlt időszakban bekövetkezett emelkedése jelentősen megváltoztatta. Mivel ezen sokkok hatásai az előrejelzésben jórészt átmenetinek tekinthetők, az inflációs pálya a májuséhoz képest 2008-ban közel 1 százalékponttal magasabb lett, míg 2009-ben – az élelmiszerárak feltételezett csökkenése miatt – átmenetileg gyorsabb deflációt mutat.

Az infláció jövőbeli alakulásával kapcsolatban a kockázatok összességében felfelé mutatnak. Az előrejelzés a költségsokkok gyors lecsengését és az inflációs várakozások horgonyozottságát feltételezi. A versenyszektor bérnövekedési üteme 2007 folyamán számottevően csökkenhet, és 2008–2009 folyamán a középtávú inflációs célnak, valamint a hosszú távú termelékenység tendenciáknak megfelelő szintre állhat be. Bár 2007 első félévében már érzékelhetők a béralkalmazkodás első jelei, a lassabban mérséklődő infláció növeli egy megemelkedett inflációs várakozásokkal konzisztens magasabb bérpálya kialakulásának valószínűségét.

A növekedési kilátások – a továbbra is kedvező nemzetközi konjunktúra ellenére – negatív irányba változtak, elsősorban a második negyedévre vonatkozó igen alacsony GDP-növekedési adat következtében. Míg a kedvezőtlen mezőgazdasági folyamatok alapvetően a GDP idei évi növekedését befolyásolják, a második negyedévre vonatkozó konjunkturális indikátorok szerint a vártnál nagyobb lassulás ennél szélesebb kö-

rű lehet: az állami szektor visszaesésén túlmenően más piaci szektorokat is érinthet. Az építőipari termelés további esése a beruházások visszafogott alakulását valószínűsíti, ami a gazdaság hosszabb távú növekedési pályáját is veszélyeztetheti. Tekintve, hogy a fogyasztás növekedése az előrejelzési horizonton mindvégig rendkívül mérsékelt marad, a várható reál-gazdasági folyamatok alakulása továbbra is támogatja a defláció kibontakozását.

A forint euróval szembeni árfolyama 2007 harmadik negyedévében mintegy 1 százalékkal gyengült a második negyedéves átlagos értékéhez képest. Augusztus hónapban egy jelentős gyengülés következett be, amit szeptemberben korrekció követett. A forint árfolyamának augusztusi gyengülését elsősorban a nemzetközi pénzügyi környezetnek az amerikai másodlagos jelzálogpiacról kiindult turbulenciái magyarázzák, amik a forintesközöktől elvárt kockázati prémium emelkedéséhez vezettek. A negyedév végén azonban – bár a nemzetközi pénzügyi környezetet továbbra is bizonytalanságok jellemezték – a hazai befektetések kockázati megítélése érezhetően javult, aminek következtében az árfolyam szeptember utolsó napjaiban 250 forint körüli szintre erősödött.

1.1. A MONETÁRIS POLITIKAI ESZKÖZTÁRHOZ KAPCSOLÓDÓ VÁLTOZÁSOK

A jegybanki eszközök állományának publikálása

2007. szeptember 6-án a jegybank meghirdette, hogy október 2-ától kezdődően az MNB napi rendszerességgel közzéteszi a jegybanki partnerek által az előző MNB-munkanapon igénybe vett az egynapos jegybanki betétek és az egynapos jegybanki fedezett hitelek aggregált, nettósított összegét.

A monetáris transzmissziós mechanizmus szempontjából kiemelt jelentőségű, hogy az egynapos bankközi kamatok a jegybanki alapkamat közvetlen közelében mozogjanak. Ezért meghatározó, hogy a partnerek megfelelő mennyiségű kétételes MNB-kötvényt jegyezzenek, és ne szoruljanak egynapos jegybanki betét vagy fedezett hitel felvételére a tartalékperiódus utolsó napjaiban, hiszen ez utóbbi magas volatilitást vihet az egynapos kamatláb szintjébe.

A megfelelő mennyiség meghatározásának előfeltétele, hogy a szereplők megbízható likviditási előrejelzést készítsenek. A jegybanki egynapos betét és fedezett hitel mennyiségének ismeretében a bankrendszer szereplőinek lehetőségük van a likviditási előrejelzéseik minőségének javítására.

Az MNB-kötvény felhasználhatósága meghosszabbodott

A Keler 2007. augusztus 31-én informatikai verzióváltást hajtott végre, amelynek következtében a hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok esetében a kifizetési fordulónap a korábbi lejárat előtti harmadik napról a második napra módosult.

A fejlesztés következtében a kéthetes MNB-kötvény másodpiaci kereskedésére a szerdai lejáratot megelőzően még hét-

főn is lehetőség van, tehát a kereskedésre egy nappal több idő áll rendelkezésre. Ezzel együtt a jegybanki partnerek az egy napos jegybanki fedezett hitel igénybevételéhez még a lejáratát megelőző pénteken is fel tudják ajánlani fedezetként a kéthetes kötvényt. A korábbi gyakorlat szerint a partnereknek utoljára csütörtökön volt erre lehetőségük.

A fejlesztés jelentősége a tartalékteljesítés megkönnyítésében rejlik, hiszen így már a teljes hétvégére lehetőségük van a tartalékköteles hitelintézeteknek a jegybanki hitellel megnövelniük az elszámolási betétszámlájuk egyenlegét.

2. A pénzügyi közvetítő rendszer stabilitása

2007 harmadik negyedéve pénzügyi stabilitás szempontjából világszerte kihívást jelentett mind a pénzügyi intézményrendszer, mint az egyes jegybankok és felügyeleti hatóságok számára. Az amerikai jelzálogpiaci válság tovagyűrűző hatásai következtében több piacon lépett fel likviditási probléma, és az általános bizalmi válság a hozamok emelkedésében és az árfolyamok jelentősebb ingadozásában csapódott le. Mindezen jelenségek szükségessé tették az Európai Központi Bank és az amerikai jegybank szerepét betöltő Fed beavatkozását.

Az MNB kiemelt figyelmet fordított a nemzetközi tendenciák magyarországi hatásainak felmérésére, és a lehetséges kockázatok azonosítására. Elemzésünk azt mutatja, hogy a magyar pénzügyi piaci szereplők amerikai jelzálogpiaccal szembeni közvetlen kitettsége minimális, így az ebből eredő potenciális veszteségek is elhanyagolhatók. Ugyanakkor az áttételes hatásokon keresztül a nemzetközi folyamatok kedvezőtlenül érinthetik Magyarországot is. A külföldi bankközi piacokon megjelenő bizalmi válság a hazai bankok esetében akkor jelenthet kockázatot, ha az anyabankok közötti esetleges bizalmi problémák a leánybankok szintjére is áttérjednek. Úgy véljük azonban, hogy érdemi hatás csak egy tartósabb bizalmi válság nyomán lenne lehetséges. Ez megnyilvánulhat a bankközi limitek csökkentésében és a kockázatosabbnak ítélt bankok magasabb felár melletti hitelezésében. Ennek alapján kiemelt fontossággal bír az európai piaci zavarok áttérjedésének azonosításában a hazai bankközi piacok, valamint a fizetési rendszerek működésének folyamatos monitoringja, amelyet a magyar jegybank természetesen napi rendszerességgel végez.

A külföldi pénzpiaci kamatok emelkedésének bankrendszeri marzsot szűkítő hatása mind ez ideig nem ítéltető számottevőnek. A külföldi pénzpiaci kamatok emelkedése nemcsak a rövid bankközi forrásokat érinti, hanem az éven túli lejáratú külföldi forrásokat is, mivel azok jelentős része is rövid – jellemzően 3 hónapon belüli – átárazású. A külföldi forrásköltségek emelkedése emiatt viszonylag gyorsan átgűrűzik a hazai bankokhoz, ami a kamatmarzs szűkülésében és/vagy a devizahitel kamatok emelkedésében jelenhet meg.

A kockázati prémiumok növekedése a külső finanszírozási költségek megemelkedése mellett a belföldi kamat növekedését és/vagy az árfolyam leértékelődését, azaz a forinteszközöktől elvárt hozam emelkedését eredményezheti. Ez ideig a forinteszközöktől elvárt hozam emelkedése a forint árfolya-

mának átmeneti gyengülésében, valamint a hosszú hozamok emelkedésében öltött testet. Mivel a kockázati prémiumok emelkedésének nagysága jelentősen nem növelte a gazdaság szereplőinek adósságköltségét, ezért nem beszélhetünk a hazai bankrendszer hitelkockázatainak nagymértékű emelkedéséről.

A harmadik negyedévben megfigyelt pénz- és tőkepiaci fejlemények a nemzetközi fórumok és munkacsoportok napirendjén is kiemelt témaként szerepeltek. Az EKB WGMA-munkacsoportja (Working Group on Macro-prudential Analysis) szeptember 25-i ülésén az egyes országok – köztük Magyarország is – tájékoztatást adtak az USA-jelzálogpiaccal szembeni kitettségeikről, és részletesen megvitaták a lehetséges kockázatokat, pénzügyi stabilitási következményeket. Megvitalásra került továbbá az „EU banking sector stability” című kiadvány, illetve a „Financial stability review” banki része, melynek elkészítésében szakértői véleményezéssel, illetve adatszolgáltatással az MNB is aktív szerepet vállalt. Ezen túlmenően a tagállamok létrehoztak egy munkacsoportot a hitelkockázati transzfer kérdéskörének részletes vizsgálatára.

Az EKB WGBD-munkacsoportja (Working Group on Developments in Banking) elkészítette és október elején publikálta az EU pénzügyi közvetítő rendszerében zajló lényeges strukturális változásokat bemutató jelentését. A jelentés ezenfelül részletesen foglalkozik a jelentős, határon átnyúló tevékenységet folytató bankcsoportok likviditási kockázat-kezelési gyakorlatával, valamint a bankok által a háztartási üzletágban alkalmazott elosztási csatornák alakulásával. A kiadvány elkészítésében szintén részt vett az MNB.

2007 nyarán tizedik alkalommal került sor a jelentős piaci részesedéssel bíró bankok hitelezési vezetőivel folytatott interjúk keretében a bankok hitelezési gyakorlatának felmérésére. A felmérés összesített eredményei szeptember közepén kerültek publikálásra. A korábbi elemzések visszamenőlegesen is elérhetők a jegybank honlapján.

A Pénzügyi stabilitási terület szabályozáspolitikával foglalkozó szakértői folytatták a korábban megkezdett, a Bazel II. folyamat keretében illeszkedő új európai tőkekövetelmény-direktíva (CRD) hazai jogszabályi implementációját jelentő jogszabálytervezetek jogszabály-módosításokra vonatkozó véleményezési feladatait. A negyedév során végzett szakértői feladatok kiterjedtek a hitelintézetek kockázatvállalási és befektetési szabályzatairól, a nyilvánosságra hozatali követelmények-

ról, a partnerkockázat kezeléséről, a kereskedési könyvben nyilvántartott pozíciókra és kapcsolódó kockázatokra képzendő tőkekövetelmény-számítás és a kereskedési könyv szá-

bályaira vonatkozó rendelettervezetek MNB-oldali vélemények megfogalmazására, és azok képviselőire a Pénzügyminisztérium felé.

3. Devizatartalékok

2007 harmadik negyedévének végén az MNB hivatalos devizatartalékainak nagysága 16 478 millió euro volt, ami 488 millió eurós csökkenést jelent a 2007. június végi 16 966 millió eurós tartalékszinthez képest.

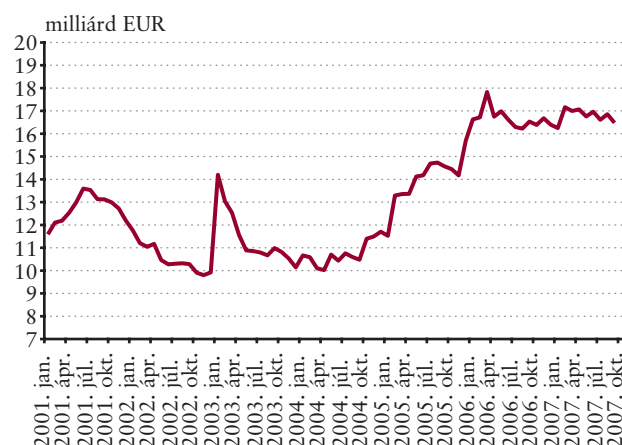
A devizatartalékok alakulását elsősorban az alábbi tétélek befolyásolták.

Az Államadósság-kezelő Központ megbízásából végrehajtott adósságkezelési célú műveletek az elmúlt negyedévben 205 millió euróval csökkentették a devizatartalékok nagyságát. Ebből az ÁKK 50 millió eurós hitelfelvétele a tartalékállomány növekedéséhez járult hozzá, míg az adósságkezeléshez kapcsolódó kifizetések (kötvények és hitelek kamatfizetése, törlesztése stb) 255 millió euro csökkenést okoztak. Az MNB saját adósságkezeléséhez kapcsolódó kifizetések közel 16 millió eurót tettek ki. Az MNB-nél elhelyezett rövid lejáratú devizabetétek szeptember végén közel 507 millió euróval voltak alacsonyabbak a június végi állományhoz képest. Az előre bejelentett euroeladások (piacra vezetés) az év harmadik negyedévében 160 millió eurót tettek ki. A költségvetési szervek megbízásából végrehajtott devizakifizetések 380 millió eurós

csökkenést okoztak. 2007 harmadik negyedévében a tartalékon elért hozam 190 millió euróval, az Európai Bizottságtól érkező transzferek pedig 590 millió euróval növelték a devizatartalékok állományát.

1. ábra

A devizatartalékok nagyságának alakulása

4. Készpénztevékenység

Készpénztevékenység 2007 III. negyedévében

2007. augusztus 31-én a Magyar Nemzeti Bank bevonta a régi típusú 1000 forintosokat, amelyeket 1998 és 2006 között hozott forgalomba. 2007. szeptember 1-jétől csak az új, biztonsági elemekkel – hologramhatású fémcsíkkal és gyöngyházzsínű irizáló nyomattal – rendelkező 1000 forintos bankjegyek törvényes fizetőeszközök, melyek először 2006. április 10-én kerültek forgalomba. Az elmúlt 17 hónap alatt a Magyar Nemzeti Bank a régi típusú bankjegyek döntő részét új típusú bankjegyekre cserélte. A forgalomban maradt régi típusú 1000 forintosok a hitelintézeteknél és a postafiókokban néhány hónapig beválthatók, a jegybank pénztárában pedig még húsz évig becsereélhetők.

2007. szeptember 21-én a Magyar Nemzeti Bank bejelentette, hogy 2008. március 1-jén bevonja a készpénzforgalomból az 1 és 2 forintos érméket. A döntés fő oka, hogy ezeket a kis címleteket alacsony vásárlóerejük miatt már alig használja a lakosság fizetésre, az 1 és 2 forintosok nagy része eltűnik, „kicsapódik” a készpénzforgalomból. Az 1 és 2 forintos forgalmazásának megszüntetéséből nemzetgazdasági szinten évente többmilliárdos megtakarítás keletkezik. Ez magában foglalja az adott címletek gyártási, szállítási, feldolgozási, tárolási és csomagolási költségeinek megtakarítását.

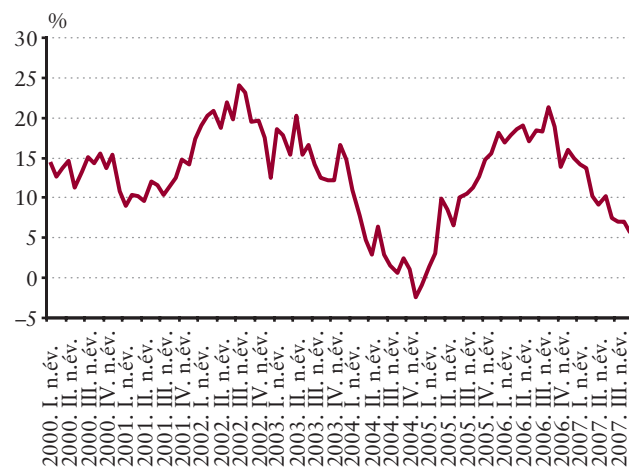
Mivel az 1 forint mint elszámolási egység megmarad, az 1 és 2 forintosok bevonása nem érinti az egyedi termékárakat. Az árak a jövőben is végződhetnek majd másra, mint 5-re vagy 0-ra, és bankkártyával való fizetéskor, átutaláskor továbbra is lehet fizetni 5-tel nem osztható összegeket. A kereskedők a készpénzes fizetéseknél csak a számla végösszegét kerekítik majd.

Forgalomban lévő készpénz

2007 III. negyedévében folytatódott a forgalomban lévő készpénz növekedési ütemének lassulása. 2007 első félévében 7,5 százalékponttal, a harmadik negyedévben további 1,8 százalékponttal csökkent a készpénz értékének növekedési üteme. 2007. szeptember 30-án a forgalomban lévő készpénz értéke 2019 milliárd forint volt, 6%-kal több, mint a megelőző év

2. ábra

A forgalomban lévő készpénzállomány értékének növekedési üteme az előző év azonos időszakához képest

azonos időszakában. A forgalomban lévő készpénz értékének 2006 vége óta tartó lassuló növekedését a csökkenő ütemű GDP-növekedés, a mérséklődő lakossági fogyasztás és a magas infláció magyarázza.

Forgalomban lévő bankjegyek

A forgalomban lévő készpénz értékének 98,3%-át a bankjegyek adják, melynek értéke 2007 harmadik negyedévének végén 1984 milliárd forint volt, 6%-kal több, mint egy évvel korábban. Mennyiségét tekintve 290 millió darab bankjegy volt a forgalomban, 4%-kal több, mint múlt év hasonló időszakában.

A bankjegyek közül valamennyi címlet növekedési üteme tovább lassult 2007 III. negyedévében, ezen belül a húszezer forintos és az ötszáz forintos növekedési szintje haladta meg az átlagos növekedési ütemet.

Forgalomban lévő érmék

2007 harmadik negyedévének végén 2951 millió darab érme volt forgalomban, 8%-kal, 223 millió darabbal több, mint az előző év azonos időszakában. Továbbra is az átlag feletti az 1 és 2 forintosok valamint az 50 forintosok kiáramlása.

1. táblázat**Forgalomban lévő bankjegy- és érmeállomány 2007. szeptember 30-án**

(ezer darab)

Bankjegyek	20 000	10 000	5000	2000	1000	500	200	Összesen
	46 714	83 544	22 356	18 321	41 243	30 399	47 455	290 031
Érmék	100	50	20	10	5	2	1	Összesen
	150 071	105 760	195 585	232 909	322 356	897 644	1 046 223	2 950 548

Készpénzforgalom

2007. III. negyedévében a jegybanki készpénzforgalom értéke 3%-kal maradt el a múlt év hasonló negyedévéétől. Ezen belül erőteljesebben csökkentek a kifizetések (6%-kal), míg a befizetések 1%-kal mérséklődtek. A kifizetések a csökkenő tendencia ellenére mintegy 40 milliárd forinttal meghaladták a befizetéseket.

Emlékérme-kibocsátás

A Magyar Nemzeti Bank 2007. július 16-án, Kodály Zoltán születésének 125. évfordulója alkalmából, 5000 forint névértékű ezüst emlékermét bocsátott ki.

Az emlékérme előlapján egy fonográf ábrázolása látható, kottalapokkal, a hátlapon pedig Kodály Zoltán portréja és aláírása található. Az érmét Kiss György tervezte.

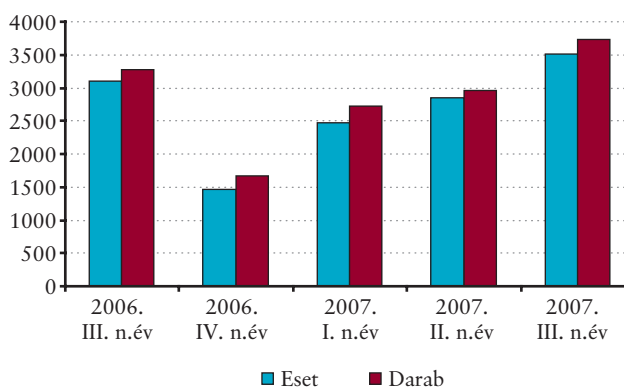
Az emlékerméből 10 000 darab készíthető, amelyből 6000 darab különleges – ún. proof – technológiával verhető.

A készpénzhamisítás megelőzését, visszaszorítását szolgáló tevékenység

Az országban előforduló hamisgyanús forint-, illetve külföldi bankjegyek és érmék szakértői vizsgálatát az MNB Nemzeti Készpénzszakértői Központja (NKK) végzi.

Az MNB szakértői 2007. harmadik negyedévében 3505 esetből származó 3727 darab forgalomból lefoglalt forintbankjegy-hamisítványt vizsgáltak. A II. negyedévet követő 8%-os emelkedés a 2007. augusztus 31-én forgalomból kivont, régi típusú 1000 forintosokhoz köthető, melyekből a hamisítványok 86%-a került ki.

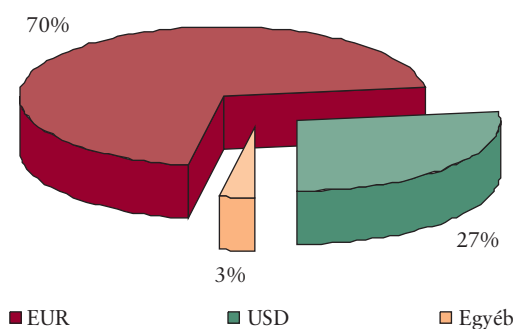
A hamisítás minőségi és mennyiségi jellemzői – az emelkedés ellenére – a készpénzforgalom biztonságát nem zavarják.

3. ábra**A forinthamisítások eset- és darabszáma**

Nyomdai eljárással a forintbankjegyeket továbbra sem hamisítják, az összes vizsgált hamisítványt valamely irodai sokszorosító eszközzel (színes fénymásolóval, nyomtatóval) állították elő.

4. ábra**A hamis valuták eloszlásának alakulása**

(2007. III. negyedév)

A valutahamisítási esetek száma és a lefoglalt mennyiség továbbra is kedvező, szakértőink 345 darab különböző valuta-hamisítványt vizsgáltak a második negyedévben. Ezen belül a hamis eurobankjegyek előfordulása (241 db) továbbra sem jelentős.

5. Fizetési rendszerek

5.1. A VIBER TELJESÍTMÉNYE A HARMADIK NEGYEDÉVBEN

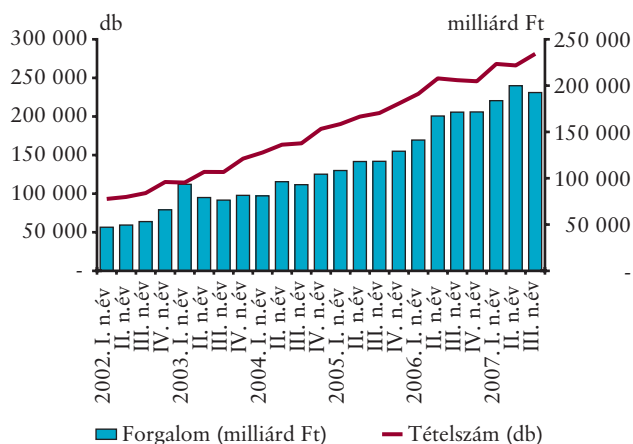
A forgalom alakulása

2007 harmadik negyedévében 234,2 ezer db fizetési megbízás kiegyenlítése történt a VIBER rendszerben, a forgalom értéke 231,0 billió (ezermilliárd) Ft volt. Míg a tételszám 5,6%-kal nőtt az előző negyedévhez képest, addig az értékük 3,7%-kal csökkent. Az előző év azonos időszakához viszonyítva mindkét mutató intenzív emelkedése látható: a tételszám növekedése 13,8%-kal, a forgalom értéke 12,4%-kal nőtt. A tárgynegyedévben havonta átlagosan 77,0 billió forint átutalására került sor a VIBER-ben, augusztus hónapban mértük a legmagasabb értéket (86,8 billió Ft). A tárgynegyedév átlagos havi tételszáma 78,1 ezer db. Elmondhatjuk, hogy a negyedéves átlagos tételszám folyamatosan növekszik, az érték tendenciájában nő, de kisebb mértékben, az utolsó negyedévben kissé mértékben visszaesett. 2007. augusztus hónapban érte el a VIBER a működése során mért legmagasabb havi forgalmat 85 ezer db tétellel. A forgalom értékének előző negyedévhez mért csökkenését legnagyobb mértékben a bankközi ügyletek csökkenése idézte elő, de kisebb volt az ügyféltételek forgalma és a jegybanki kötvényvásárlás is, amit nem ellensúlyozott a jegybanki betét növekedése.

Az elmúlt öt és fél évben értékben és tételszámban mutatkozó negyedévenkénti változást az 5. ábra szemlélteti.

5. ábra

A VIBER-ben lebonyolított fizetések értéke és száma negyedévenként

¹ Ebben a VIBER-forgalom mellett a BKR és a jegybanki számlavezető rendszer is benne van.

A vizsgált időszakban a számított *átlagos napi tételszám* 3719 db, ami az előző negyedév hasonló értékéhez képest 3,9%-os emelkedést jelent. A forgalom *napi átlagos értéke* 3521 milliárd forintot tett ki, amely az előző negyedévhez képest stagnálást mutat.

2007 harmadik negyedévében augusztus 21-én számolták el a *legtöbb megbízást* a VIBER-ben: 5635 db tételt. A negyedév értékben számított napi csúcsgorgalma augusztus 22-én volt 5788 milliárd forinttal.

A likviditás alakulása

A vizsgált időszakban a jegybank ügyfélkörébe tartozó belföldi bankok napi átlagos számlapénzállománya (589,8 milliárd Ft) 3,7%-kal volt több az előző negyedévinél és 6,9%-kal több az előző év azonos időszakának értékénél. A növekvő számlapénzállomány mellett a likviditás kiegészítésére szolgáló napközbeni *átlagos hitelkeret* (532,1 milliárd forint) összege csökkent az előző negyedévi értékéhez képest (1,7%-kal kevesebb), ugyanakkor ez a 2006. évi azonos időszak szintjénél jóval (19,4%) magasabb. A két ellentétes irányú változás következtében a napi likviditás átlagos értéke (1121,8 milliárd forint) a III. negyedévben mindössze 1,2%-kal több az előző negyedévinél, miközben az átlagos napi pénzforgalom¹ (3957 milliárd Ft) 4,5%-kal kevesebb az előző negyedévnél. Azaz a bankok kényelmesebb likviditási helyzetben voltak: több fedezettel kevesebb forgalmat bonyolítottak le átlagban (ami természetesen banki szinten nagyon változatos képet mutat). A megelőző év hasonló időszakához képest a pénzforgalom és a likviditás egyaránt 12,5%-kal emelkedett, vagyis 2006 hasonló időszakához képest a bankok fedezettsége nem változott.

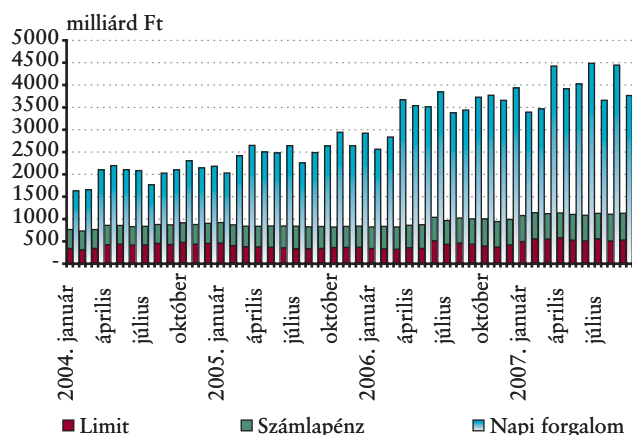
Ezt a helyzetet fejezi ki a fedezettségi mutató értékének csökkenése az előző negyedévhez képest, valamint a 2006. év azonos időszakával megegyező értéke. Az átlagos napi forgalom a napi likviditás 3,53-szorosát teszi ki a negyedévet tekintve (a forgalom és a likviditás aránya az egyes hónapok átlagát számolva 3,24–4,01–3,33), míg ez az arány az előző negyedévben 3,45 volt (2006 III. negyedévben 3,53).

A bankrendszer *átlagos napi likviditásának és pénzforgalmának havi alakulását* mutatja a 6. ábra.

2007 III. negyedévben a bankok által igénybe vett nap végi hitel kumulált összege (11,26 milliárd Ft) 91,4%-kal csökkent.

6. ábra

A bankok napi átlagos likviditásának (számlapénz+ limit) és pénzforgalmának összevetése

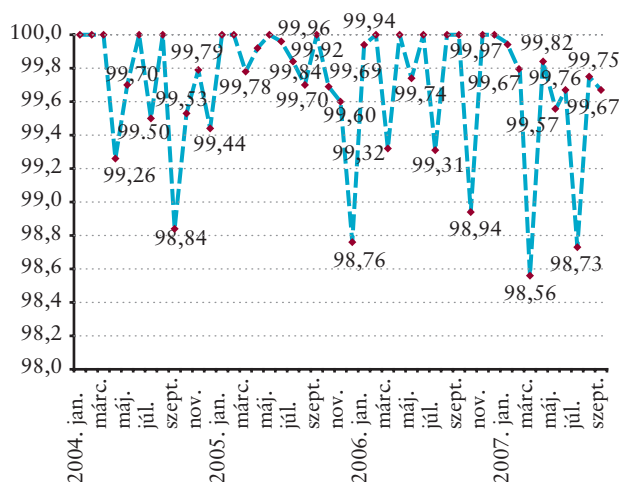
kent az előző negyedévben (130,5 milliárd Ft) kialakult összeghez képest. Az előző év azonos időszakát tekintve (151,7 milliárd Ft) a csökkenés csaknem azonos (92,6%-os). A nap végi hitel elenyésző mértékű a jegybanknál elhelyezett betéthez és MNB-kötvényhez képest, vagyis a bankrendszer összességében havi szinten bőséges likviditással rendelkezik.

A VIBER-ben a fedezettség javulásával párhuzamosan csökkent a sorban állások száma az előző negyedévhez képest (14,1%-kal), ezzel együtt a sorba állított (sorkezdő) megbízá-

7. ábra

A VIBER rendelkezésre állása

(százalék)

sok összege is csökkent 26,8%-kal. Nem fordult elő nap végi fedezetlenség miatt tételtörlés, egy napon volt üzemidő-hosszabbítás, amelynek technikai oka volt.

Rendelkezésre állás

A VIBER átlagos negyedéves rendelkezésre állása 99,38% volt, azaz nem volt két órát meghaladó üzemidő-kiesés. A előforduló üzemszünet túlnyomó részben a SWIFT-kapcsolat hibájára vezethető vissza.

6. Az MNB statisztikai tevékenysége

A Magyar Nemzeti Bank statisztikai tevékenysége – a statisztikai adatgyűjtés és adatfeldolgozás, a nemzetközi adatszolgáltatási kötelezettségek teljesítése – 2007 III. negyedévében a szokásos rendben folyt, a statisztikai tevékenységhez kapcsolódó publikálás rendjében az alábbi változások történtek az előző negyedévhez képest.

A *monetáris statisztika* területén az MNB bővítette a monetáris pénzügyi intézmények mérlegadatairól szóló adatközlését: 2007 júliusától publikálja az állományváltozások összetevőit, a tranzakciók mellett az árváltozás, az árfolyamváltozás és az egyéb volumenváltozások hatását is. Az újonnan publikált táblák az M3 pénzmennyiségi mutató és az azon kívüli főbb eszköz- és forrásoldali aggregátumok összetevőit tartalmazzák a 2005. januári vonatkozási időponttól kezdődően. A publikáció kibővült továbbá a 2006. januári vonatkozási dátumtól kezdődően az M1, M2 és M3 pénzmennyiség olyan éves bázisú indexével, amely kiszűri az inflációból eredő árszintváltozás hatását, és emellett csak a tranzakciók által okozott állományváltozást veszi figyelembe. Az új index pontosabb képet ad a változásokról, mint a korábban publikált egyszerű, az előző év azonos hónapjához viszonyított mérőszám.

A *pénzügyi számlákból* eddig hiányoztak a speciális célú (volt off-shore) vállalatok adatai. 2007. október 1-jétől ezek is részét képezik a statisztikának a fizetésimérleg-statisztikával összhangban. Szakértői becsléssel megtörtént az adatok visszavezetése is. Ezáltal megszűnt a nemzetközi intézményeknek szolgáltatott pénzügyiszámla-statisztika módszertani előírásoktól való eltérése.

Az *értékpapír-statisztikában* „A tulajdonosi szektorok befektetések alakulása” című féléves publikáció megszüntetésével párhuzamosan az MNB kibővítette az „Értékpapírok tulajdonosi megoszlása” című negyedéves sajtóközleményét. A publikációban szereplő instrumentumok köre kiegészült a jelzáloglevelek, illetve a nem a központi költségvetés által kibocsátott kötvények tulajdonosaira vonatkozó adatokkal.

A *fizetésimérleg-statisztika* területén 2007 harmadik negyedévében folytatódott az új közvetlen jelentéseken alapuló adatgyűjtési rendszerre történő átállás előkészítése. Az új adatgyűjtési rendszer bevezetését egy széles körű, több mint 2500 gazdasági szereplőt érintő kommunikáció előzte meg. A kommunikáció a fizetési mérleg szempontjából legfontosabb 700 adatszolgáltatót különleges figyelemmel kezeli. Az MNB a nyár folyamán on-line kérdőívben kereste meg a legfontosabb jelentőket az új adatszolgáltatásokra való felkészülés helyzetének felmérésére. A válaszok alapján a potenciális jelentők közel fele már megkezdte a felkészülést. A MNB honlapján folyamatosan új információk jelennek meg a fizetésimérleg-adatgyűjtés önálló aloldalán: www.fma.mnb.hu.

A 2007. évi adatszolgáltatások előkészítési munkálatai során az MNB augusztus 9-én megtartotta szokásos évi konzultációját a bankok és szakosított hitelintézetek részére, ahol tájékoztatást adott az MNB adatgyűjtési rendeletében bekövetkező módosításokról.

Negyedéves jelentés

2007. október 15.

Nyomda: D-Plus

H-1037 Budapest, Csillaghegyi út 19-21.

